

Taciana Sapač

Do not abandon us, Autumn

Усе правы абаронены. Ніякая частка гэтага выдання не падлягае адлюстраванню, капіяванню, захаванню ў базах дадзеных альбо пошукавых сістэмах, распаўсюджванню любымі магчымымі сродкамі і спосабамі без папярэдняга пісьмовага дазволу выдавецтва.

Сапач Т.

Няхай не пакіне нас Восень : вершы = Do not abandon us, Autumn : poems / Тацяна Сапач. — Мінск: «Медисонт», 2008. — 76 с. — (Бібліятэчка часопісу «Дзеяслоў»; вып. 9.)

ISBN 978-985-6887-05-8

Вершы «ветранай жанчыны» (Ул. Арлоў) Тацяны Сапач завяршаюць залатое XX стагоддзе беларускай паэзіі.

Poems by a 'flippant girl' (U. Arlou), Tacianna Sapač bring to a close the golden 20th century of Belarusian poetry.

© Афармленне. ІП Янушкевіч А.М., 2016
© Распаўсюджванне. ТАА «Электронная кнігарня»,
2016

Няхай не пакіне нас Восень

* * *

О, час пераможных шэсьцяў —
крышацца брукі ад маршаў!
Як не вітаць гэту музыку
сусьветнае мітусьні!..
Пара апантанага плёну —
зьбірайцеся і зьбірайце!
Як не вітаць гэту музыку!..
— Мне больш даспадобы дождж...
Складзены стрэлы Фэба,
і зьвініць, цяпер беспатрэбная,
павуціны цяціва між дрэў...
Няхай не пакіне нас Восень!

* * *

O time of victorious processions —
the pavements crackle with marches!
How can one not greet this music
of universal ado!...
The time of overbursting harvest —
Gather yourselves — and gather!
How can one not greet this music!
— Sweeter to me is the rain...
Put by are the arrows of Phoebus,
and there twangs, now unneeded,
a cobweb bowstring in the trees
Do not abandon us, Autumn!

Зімовы верш пра любоў

Калі залемантуе завіруха,
і спатыкнецца ў чыстым полі вецер,

і стане чорна ў белым-белым сьвеце,
і я пачую ў дзьверы ціхі стук...
Чакайце! Будзе ўсё інакш —
спачатку
я шчыльна аканіцы зачыню,
на сем замкоў замкну цяжкія дзьверы,
згашу сьвятло і радыё прыцішу,
прыціснуся да цела цёплай грубкі —
а ўжо тады пачнецца завіруха,
і я пачую гэты ціхі стук...
Там будзе добры сябра мой стары,
здаражаны, скалелы і галодны, —
як мяглік, да майго прыб'ецца дому,
і ля дзьвярэй, на сем замкоў замкнутых,
пачне марудна, як сьвяча, канаць.
І Божа мой, які чароўны будзе вечар! —
то стук, то стогн парушыць цішыню,
завершыць зык мэлёдыі пра вечнасьць,
штурхне істоту у хаос любові
і жудаснай пакуты чалавечай!..

Winter Love Poem

When the snowstorm starts swirling and mourning,
and in the open the wind starts stumbling,
and in the wide white world all turns to blackness,
and I perceive a quiet tapping at the door...
Wait, it will all be different —
to begin with
I shall close the window shutters tightly,
will lock the heavy doors with seven locks,
turn out the light, the radio turn down,
and press myself against the warm stove's body —
and only then the snowstorm will begin,

and I shall hear that quiet tap at the door...
And there will be a good old friend of mine,
all travel-worn, chilled to the bones and hungry –
he, like a moth, will drift into my house,
and by the door, closed with its seven locks,
he will begin his slow – just like a candle – dying.
And, dear God, how wonderful will be that evening,
a thud, a groaning that will rend the silence,
will make a melody of things eternal perfect,
impelling human being to the unseemly mess of love
and dreadful agony of being human.

Савелію

Вядома, мілы дружа, я жыву
у доме, дзе усё здаецца дзіўным:
сюды не залягаюць матылі
і ластаўкі пад вокнамі ня лепяць
сваіх, нібы шкарлупкі, крохкіх гнёздаў.
Калі засохла бедная герань,
я выкінула з клеткай канарэйку,
затое згатавала тлусты крупнік,
яго прасіў прад сконам грозны муж.
Вядома, мілы дружа, тут няма
партрэтаў у цяжкіх драўляных рамах,
замест сыцягоў лунае на гаўбцы
блакітная самлелая бялізна,
а слуцкі габэлен праела моль.
Сюды ўначы завітвае хвароба
і носіць па кутах тэмпэратуру,
і пакідае па сабе салодкі пах
цім'яну, валяр'яны і нуды.
Вядома, дружа, вам утульна тут –
вы мне зямляк ці колішні знаёмец,

і мой адповед вам ня будзе дзіўны:
я не люблю вас.
Я люблю Шапэна.

To Savielij

Of course, my dear friend, you know, I live
in a house where everything seems strange:
into it no butterflies would wing
nor would swallows sculpt beneath the windows
their nests, as fragile as the egg-shells.
When the geranium – a poor thing – went dry
I threw away the canary with its cage,
and so I cooked the fatty barley broth
which my grim husband asked before he died.
Of course, my dear friend, here are no
portraits set in heavy wooden frames,
instead of banners, here on the balcony
linen is weakly flapping, pale blue,
and moth has eaten through the Slucak tapestry.
Here in the night-time illness comes to call,
takes fever round to corner after corner,
leaving in its wake a sweet aroma
of thyme and valerian and vomit.
Of course, my friend, you feel so comfortable here –
you are my fellow-countryman
or old acquaintance,
and my reply to you will not be strange:
I love you not.
I love Chopin.

Сястра

Даўно за поўнач. Самая пара.

І я свайму здарожанаму брату,
ня верачы ні слугам, ні сябрам,
сама гатую горкую гарбату.
Ён мне чужынец, і яго сьцяжыны
далёка ад дарог, дзе я іду.
Ён сёньня госьць. І сёньня ён спачыне,
я не наклічу на яго бяду,
і буду ноч стаяць прад абразамі,
абы спакойны быў ягоны сон —
любоў і ціша стануць паміж намі,
і не ачнецца аніразу ён.
І раніцай, пасья чароўнай кавы
і недарэчных разьвітальных слоў,
амыю твар сьляпой сьлязой гаркавай
і бласлаўлю юначае чало.
Калі ж памрэ ягоных крокаў рэха —
зьбяру сяброў і самых верных слуг:
хай поўняцца лясы і пушчы брэхам,
і апануе сьвет гарачы рух.
Тады — ляці усьлед, мая пагоня!
І утапчы ў забраную зямлю
таго, хто кінуў гэты лес і гоні,
таго, каго любіла і люблю.

The Sister

Long after midnight. It is time, I see.
And for my own brother the wayfarer
with my own hands I'll brew the bitter tea,
trusting no friend nor servant to prepare it.
He is a stranger to me, and far distant
his path lies from the roads where I go.
He is a guest today. Can rest an instant,
and I'll not call down on him any woe.

Before the icons I'll stand, vigil keeping,
so that he slumbers peacefully this night —
Silence and love will be with us, and deeply
he'll rest, unstirring, till the morning light.
And in the morning, after charming coffee,
when clumsy words of parting have been said,
I'll wash my face with tears blind and bitter,
and pray for blessings on his youthful head.
And when his footsteps' echoes die, together
I'll gather servants and my friends most true,
May barking fill the woods and forests ever,
and ardent movement reign the whole world through.
Then, after him fly swiftly, my pursuers,
into the captured land then trample down
him who has left these woods and fields,
whom truly
I loved — and I still love — with love profound.

* * *

Надыйдзе сьнежань, і аднойчы ранкам
я раптам анічога не пазнаю:
адменіцца і дзень, і сьвет, і дом —
і я сябе, напэўна, не пазнаю...
Я азірнуся, і убачу люстра,
і занатую: там жыве павук;
ён дзень і ноч бязбожна выплятае
бязважкія карункі і узоры
на твары тонкім, чыстым і ўрачыстым,
знаёмым мне — і, можа быць, маім...
І я яго пазбаўлю асалоды
зьмяняць такое дзіўнае аблічча,
і я прыцісну мастака да рамы —
брунатнай рамы, грубай і старой.
Што будзе потым? —

будзе ведаць сьнежань,
які пабеліць мой самотны дом
і намалюе ў люстры павука,
што дзень і ноч бязбожна выплятае
бязважкія карункі і узоры
на твары тонкім, чыстым і ўрачыстым,
знаёмым, так... — і, можа быць, маім...

* * *

Snowy December will come, and one morning
suddenly there'll be nothing I recognize:
changed will be the day, the world, the house —
indeed, myself too I'll not recognize...
I shall look round, and I shall see a mirror,
and I'll take note: a spider's living there
and day and night it insolently weaves
its weightless lace and patterns, covering
that face, delicate-featured, clear and solemn,
familiar to me — and maybe, yea, my own...
And I shall then deprive it of the sweetness
of altering this beauteous countenance,
And I shall press that artist to the frame —
a brownish frame it is, rough-cut and old.
What will come after?
snowy December knows,
and will make white my solitary home
and on the mirror it will paint a spider
that day and night will insolently weave
its weightless lace and patterns covering
that face, delicate-featured, clear and solemn,
familiar, yes — and, it may be, my own.

Адзінота

О, гэта ноч!.. Стамляюцца зьмяняцца
сьляпыя вочы вечных сьветлафораў.
І аціхаюць шолахі шалёных,
з абпаленымі крыламі, мятлух,
і ўладны над дарогай павадыр
няшчаснага вандроўніка-нябогі
са сьмехам і шкадобаю камечыць
ручнік, што зьвязваў рухі іхніх рук...
О, гэта ноч! І заміраюць шэпты
шчаслівых і зьняможаных каханкаў,
і прачынаецца і тут гасьцюе сон.
І зараз мне няма куды сьпяшацца —
падлічаны учора страты ловаў,
і меч яшчэ ня высах ад крыві,
і, значыць, можна жыць цяпер спакойна.
Да часу! Будзе дзень і будзе дзёя,
і той, хто быў сьляпы, відушчым стане,
і будзе наш нябога ўладаром...
А толькі мне няма куды ісьці,
і ўжо даўно няма куды ісьці —
там
нехта ёсьць,
і я яго баюся.

Lonelines

Ah, this night. Blind eyes of the eternal
traffic lights now grow weary of changing,
Now the crazy rustling of moths
that singed their wings is growing quiet.
And the one who rules the road, the leader
of the wayfarer, wretched and hapless,
crumples up with laughter and with pity
the towel which tied the movement of their hands.

Ah, this night! And the whisper of the happy
and exhausted lovers fade and die...
And dreams awake, and stay here as guests.
And now there is nowhere that I must hurry —
yesterday the losses of hunting were counted,
and still the sword has not dried from the blood,
which means, that one can live this while in peace.
For now! The day will come, the deed will come.
and he who once was blind becomes a seer,
and our poor wretch becomes the ruler.
Only for me there is no place to go,
and long there's been no place for me to go.
Someone
is there,
and I'm afraid of him.

Вясна

На бязладнай, парэпанай коламі вуліцы
анікога — адзін беспрацоўны вецер
ад нуды забаўляецца зь леташнім сьмецьцем.
Тут вясна. Тут найлепшых памкненьняў клады,
і над імі — панылае золата зораў.
Змрочнай ноччу нядрэмнае вока маё
цераз шчыліну ў цесна сашчэпленым плоце
назірае людзей незьлічоныя тлумы,
што сюды пракрадаюцца цёмным завулкам.
Аціраючы з твараў салоную стому,
кожны звыклай работай заняцца гатовы:
ім патрэбна адно — каб забытыя мары
ад цягла і дыханьня ўваскрэсьлі нанова,
бо іначай — навошта вясна настае?..
Але марна — заўжды
між скрываўленых пальцаў